

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/836/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5913203084
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5913203084.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Jany Urbanovej, v právnej veci navrhovateľa: MOSANA LIMITED, so sídlom Palm Grove House, P. O. Box 438, Road Town, Tortola, British Virgin Islands, právne zastúpený Mgr. Jana Blahová, advokátka, so sídlom v G., S. Y. X/A, proti odporkyni: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. E. č. XXX, XXX XX X., okres V., právne zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s.r.o., so sídlom Dončova č. 1451/21, 034 01 Ružomberok, v konaní o zaplatenie 8.000,00 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 9C/89/2013-214 zo dňa 08.09.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 9C/89/2013-214 zo dňa 08.09.2014 potvrdzuje.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporkyni trov odvolacieho konania v sume 294,46 Eur, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia a to k rukám právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s.r.o., so sídlom Dončova č. 1451/21, 034 01 Ružomberok, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Ružomberok zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporkyni zaplatenia sumy 8.000,00 Eur s príslušenstvom na základe uzatvorenej zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 2438762 7 03 a stavebnom úvere č. 2438762 2 01 zo dňa 29.06.2004. Medzi právnym predchodcom navrhovateľa spoločnosťou Prvá stavebná sporiteľňa a. s., ako veriteľom a F. X. ako dlžníkom, Mgr. D. P. ako spoludlžníkom a odporkyňou ako ručiteľom. Navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporkyni ako úspešnej účastníčke trovy konania (tak prvostupňové ako aj odvolacie) pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 1.680,06 Eur.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 29.06.2004 poskytla Prvá stavebná sporiteľňa dlžníkovi v zmysle čl. I. bod 1 medziúver vo výške 400.000,00 Sk. V zmysle čl. II. predmetnej zmluvy sa dlžník zaviazal do nasporenia 45% cieľovej sumy vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 2.800,00 Sk, platiť poplatky a zároveň splácať do pridelenia cieľovej sumy o stavebnom sporení úroky z mimoriadneho medziúveru vo výške 7,79% ročne, pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 2.597,00 Sk so splatnosťou splátok prvého dňa každý mesiac a povinnosťou ich uhradenia veriteľovi do 15. dňa mesiaca. Odporkyňa učinila dňa 29.06.2004 písomné ručiteľské vyhlásenie, v zmysle ktorého prebrala na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník. Nakoľko dlžník porušil zmluvné povinnosti a medziúver prestal riadne a včas splácať a odporkyňa neplnila svoju povinnosť titulom ručenia v súlade s čl. VI. a VII. úverovej zmluvy odstúpila spoločnosť Prvá stavebná sporiteľňa a. s. listom zo dňa 30.11.2006 od úverovej zmluvy, a zároveň požiadala o vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov v 7-dňovej lehote od

doručenia odstúpenia od zmluvy. O odstúpení od zmluvy bola odporkyňa upovedomená s upozornením, že ak dlžník celý dlh v stanovenej lehote neuhradí, veriteľ pristúpi k vymáhaniu svojej pohľadávky súdnou cestou, následne prostredníctvom súdneho exekútora aj voči nej ako ručiteľke, ak nesplní pohľadávku v primeranej lehote po uplynutí poskytnutej dlžníkovi na plnenie. Dlžník peňažné prostriedky v plnej výške nevrátil. Od roku 2007 je pohľadávka voči dlžníkovi a spoludlžníkovi čiastočne neúspešne vymáhaná v exekučnom konaní vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Rišianom, so sídlom Exekútorského úradu Ul. K.. XXXX, L., pod sp. zn. EX 473/2007 a to na základe exekučného titulu, ktorým je notárska zápisnica JUDr. Vladimíra Balúna, so sídlom Notárskeho úradu A. G.. XX, V., č. N 245/2004, NZ 55209/2004 zo dňa 29.06.2004. Vzhľadom na odporkyňu vznesenú námietku premlčania a v súlade so závermi vyslovenými v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Žiline č. k. 6Co/617/2013-193 zo dňa 30.05.2014 sa okresný súd v prvom rade v konaní, ako primárnou otázkou zaoberal námietkou premlčania. Konštatoval, že pre posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania v prejednávanej veci bolo rozhodné právne posúdenie, či vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou je vzťahom spadajúcim pod normy upravené Občianskym zákonníkom alebo Obchodným zákonníkom. Ručenie je svojim charakterom zabezpečovacím vedľajším právnym vzťahom odvodeným od hlavného vzťahu, ktorý bol založený na základe vyššie špecifikovanej úverovej zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a dlžníkmi. S poukazom na závery odvolacieho súdu okresný súd dospel k záveru, že nárok uplatňovaný navrhovateľom voči odporkyni v súdnej veci je premlčaný. Aj napriek tomu, že hlavný vzťah, na základe ktorého sa navrhovateľ voči odporkyni domáhal žalovanej sumy, a od ktorého je odvodený ručiteľský záväzok odporkyne je zmluvou o úvere, ktorú Obchodný zákonník zaraduje medzi tzv. absolútne obchody, nemožno na daný právny vzťah aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka ohľadne odstúpenia od zmluvy, vydania bezdôvodného obohatenia a premlčania. Na predmetný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka a v nadväznosti na to, právnú úpravu odstúpenia od zmluvy, vydania bezdôvodného obohatenia a premlčania obsiahnutú v Občianskom zákonníku. V ďalších podrobnostiach prvostupňový súd poukázal na to, že právny predchodca navrhovateľa odstúpil od samotnej zmluvy o stavebnom sporení a zmluvy a o mimoriadnom úvere listom zo dňa 30.11.2006, ktorý bol odporkyni doručený dňa 06.12.2006. S poukazom na to uplynula dvojročná premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka dňa 06.12.2008, pričom návrh na začatie konania bol v danej veci podaný na súd až dňa 03.05.2013. Právny predchodca navrhovateľa pritom musel mať objektívne vedomosť o existencii bezdôvodného obohatenia zo strany odporkyne, ako aj o jeho výške už v čase odstúpenia od predmetnej zmluvy. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania sa okresný súd zaoberal aj otázkou, či prebiehajúce exekučné konanie vedené pod sp. zn. 3Er/72/2007 na podklade tej istej úverovej zmluvy voči hlavnej dlžníčke a spoludlžníčke nemá za následok spočívanie premlčacej doby v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, pričom dospel k záveru, že na plynutie premlčacej doby voči odporkyni ako ručiteľke nemá vplyv prebiehajúce exekučné konanie, keďže navrhovateľovi resp. právnemu predchodcovi navrhovateľa nič nebránilo v tom, aby si uplatnil svoje právo voči odporkyni ako ručiteľke na súde počas plynutia premlčacej doby. V nadväznosti na uvedené, súd poukázal na právne závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 2507/99 zo dňa 17.10.2010, ktoré sú vzhľadom na podobnosť právnej úpravy v SR v prejednávanej veci aplikovateľné, a v zmysle ktorých „ak si veriteľ neuplatní na súde svoje právo voči dlžníkovi ale len proti ručiteľovi, nezastavuje sa plynutie premlčacej doby, aj pokiaľ ide o právo veriteľa voči dlžníkovi, pretože obidve premlčacie doby majú samostatný režim“. Pokiaľ navrhovateľ argumentoval tým, že odporkyňa je v prejednávanej veci žalovaná z hľadiska jej hmotnoprávneho postavenia ručiteľa, pričom k hlavnému záväzku pristúpila iba na základe jednostranného právneho úkonu, a to vyhlásenia o ručení a teda sa na ňu nevzťahuje režim spotrebiteľského práva, okresný súd poukázal na to, že ručiteľský záväzok je odvodený právnym vzťahom od hlavného právneho vzťahu (zmluvy o stavebnom sporení a zmluvy o mimoriadnom medziúvere), ktorý rozhodne vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy, pričom tento záväzok odvodzuje svoj osud a povahu od hlavného záväzku. Opačný výklad by viedol k právne neudržateľnému záveru, že právny vzťah a od neho odvodený vedľajší právny vzťah by bolo možné subsumovať pod dve navzájom odlišné skupiny právnych noriem (úpravu Občianskeho a Obchodného zákonníka). V súdnej veci je navyše ručiteľský záväzok integrálnou súčasťou zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, a aj z tohto dôvodu rozhodne podlieha ochrane spotrebiteľského práva. Napokon, ak navrhovateľ argumentoval aj tým, že zásada podľa ktorej „sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“, bola do právneho poriadku SR zavedená na základe zákona č. 102/2004 Z. z. ktorý nadobudne účinnosť až dňom 01.04.2015, prvostupňový súd poukázal na to, že uvedené nemá žiaden vplyv na už vyslovený názor odvolacieho súdu a následne okresného súdu, keďže

tieto závery boli už v minulosti predmetom preskúmania zo strany Ústavného súdu SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.06.2013. Navyše zo samotnej vôle zákonodarcu precizovať právnu úpravu spotrebiteľského práva osobitne explicitným vyjadrením tejto zásady priamo v Občianskom zákonníku v § 52 ods. 2 nemožno vyvodiť záver, že uvedená zásada v rámci noriem spotrebiteľského práva nebola súčasťou právneho poriadku SR a je pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely Občianskeho zákonníka.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), keď navrhovateľa, ako neúspešného účastníka zaviazal zaplatiť odporkyni všetky účelne vynaložené trovy spojené s bránením práva, spočívajúcim v danom prípade z trov právneho zastúpenia spolu v celkovej sume 1.680,06 Eur, ktoré boli vyčíslené a priznané v zmysle Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V prípade, že odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdí, navrhovateľ žiadal pripustiť dovolanie majúce za to, že v prejednávanej veci sa rieši otázka zásadného právneho významu (či odstúpenie od zmluvy a premlčanie sa na daný právny vzťah, ktorý vznikol ako absolútny obchod spravuje ustanoveniami Obchodného alebo Občianskeho zákonníka).

Odvolať prvostupňovému súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci, a to, že mu odňal možnosť na konanie pred súdom. V ďalších podrobnostiach zotrvával na svojej argumentácii prednesenej ešte počas prvostupňového konania, keď nesúhlasil s tým, že vzťah medzi ním a odporkyňou je vzťahom spotrebiteľským. Právny vzťah vznikol z titulu zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 29.06.2004. V zmysle § 261 ods. 1 písm. d) Zákona č. 513/91 Obchodný zákonník, zmluvy o úvere patria medzi tzv. absolútne obchody, to znamená, že bez ohľadu na povahu účastníkov sa predmetný záväzkový vzťah spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Kogentné ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka neumožňuje priamo vylučuje aplikovať na predmetný záväzkoprávny vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného, okresný súd vec nesprávne právne posúdil, ak na právny vzťah z ktorého odvodzoval navrhovateľ svoj nárok aplikoval ust. Občianskeho zákonníka. Za ďalšie napadnutý rozsudok okresného súdu je podľa názoru odvolateľa nepreskúmateľný, nespĺňajúci náležitosti riadneho rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O.s.p.. Nedostatočné odôvodnenie odvolateľ videl v tom, že okresný súd neodôvodnil svoj právny názor na aplikáciu ust. Občianskeho zákonníka. Len poukázal na závery odvolacieho súdu vyslovené v zrušujúcom uznesení. Prvostupňový súd nedostatočným odôvodnením svojho rozhodnutia odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. Za ďalšie, prvostupňový súd aplikáciu ust. Občianskeho zákonníka odôvodnil tým, že je pre spotrebiteľa výhodnejšia a preto na inštitút odstúpenia od zmluvy, vydania bezdôvodného obohatenia a premlčania je potrebné aplikovať § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolateľ uviedol, že v čase uzavretia úverovej zmluvy bola právna úprava spotrebiteľských zmlúv obsiahnutá v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa citovaného ustanovenia platného a účinného k 29.06.2004 spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti toho zákona, a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, túto nie je možné posudzovať ako spotrebiteľskú zmluvu. Ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na ktoré v dôvodoch svojho rozhodnutia poukazuje tak odvolací ako aj prvostupňový súd, chráni spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami. V doterajšom konaní nebola uvedená jediná podmienka z úverovej zmluvy, ktorá by mala charakter neprijateľnej podmienky. Právna úprava odstúpenia od zmluvy a premlčania je právnu úpravou zákonnou, ktorá pôsobí voči obojstranným stranám rovnako a teda nespôsobuje žiadnu nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Z komplexnej právnej úpravy premlčania obsiahnuté v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku nemožno považovať len niektoré z nich výhodnejšie pre spotrebiteľa, a tieto aplikovať svojvoľne podľa úvahy súdu. Takáto svojvoľná aplikácia právnych noriem by vnášala do právnych vzťahov zásadnú neistotu a znamenala by závažný zásah do jednej zo základných zásad súkromno-právnych vzťahov, a to zásady rovnosti účastníkov upravené v § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súdny obojstranný pri doterajšom rozhodovaní taktiež opomenuli, že v zmysle § 1 ods. 2 písm. a) Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, sa tento zákon nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Právny predchodca navrhovateľ pritom poskytuje práve úvery na financovanie bývania, pričom ňou uzatvárané

zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere sa spravujú zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení. V nadväznosti na ustanovenia predmetného zákona, právny vzťah založený úverovou zmluvou rozhodne nie je možné považovať za spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z.. Tak prvostupňový ako aj odvolací súd pri svojom rozhodovaní odignorovali platné zákonné intertemporálne ustanovenie § 879i v zmysle ktorého je potrebné vznik právnych vzťahov a nárokov z nich vzniknuté pred účinnosťou zákona č. 568/2007 Z. z. posudzovať podľa doterajších ustanovení. Rovnako tak v danom prípade došlo k nepochopiteľnému ignorovaniu platnej právnej úpravy zo strany súdu aj v prípade ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 102/2004 Z. z.. V nadväznosti na uvedené, odvolateľ zdôraznil, že súčasťou navrhovateľovho základného práva na súdnu ochranu je aj právo, aby sa rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy. Neobstojí preto názor okresného súdu, že zo samotnej vôle zákonodarcu precizovať právnu úpravu nemožno vyvodiť záver, že zásada zakotvená v ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebola súčasťou právneho poriadku SR aj pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely. Závery prvostupňového súdu taktiež ignorujú platnú právnu úpravu inštitútu ručenia obsiahnutú v § 303 a nasl. Obchodného zákonníka. Je nepochybné, že odporkyňa v danom prípade prevzala ručiteľský záväzok jednostrannom právnym úkonom, a teda právny vzťah z ktorého navrhovateľ odvodzuje svoj nárok voči odporkyňi, logicky nemôže mať charakter spotrebiteľského, ktorý je zo zákona vzťahom založeným na dvojstrannom právnym úkone a musí byť teda posudzovaný podľa ust. Obchodného zákonníka. Napokon neobstojí ani záver okresného súdu, že prebiehajúce exekučné konanie voči obligačným spoludlžníkom nemá vplyv na plynutie premlčacej doby voči odporkyňi ako ručiteľke. Je síce pravdou, že právo veriteľa proti dlžníkovi a právo veriteľa proti ručiteľovi majú v otázke plynutia premlčacej doby samostatný režim, avšak prvostupňový súd pri právnom posúdení opomenul platnú právnu úpravu v § 310 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa právo veriteľa voči ručiteľovi nepremičí pred premlčaním práva voči dlžníkovi. Pri preukázanom nepremičaní hlavného záväzku voči obligačným dlžníkom, voči ktorým je vedené exekučné konanie je potom nevyhnutné vo vzťahu k odporkyňi, ktorá jednoznačne nemá postavenie spotrebiteľa aplikovať ust. § 310 Obchodného zákonníka, a teda nárok navrhovateľa voči odporkyňi nie je premlčaný.

Odporkyňa v podanom vyjadrení odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Súčasne si uplatnila trovy odvolacieho konania. V ďalších podrobnostiach uviedla, že rozsudok okresného súdu bol vyhlásený na podklade správneho postupu konania, úplne a správne zisteného skutkového stavu veci a na základe správneho právneho posúdenia zhromaždených dôkazov. S poukazom na platné a účinné ust. Občianskeho zákonníka (§ 54 ods. 1, 2) ako aj zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (§ 23a) odporkyňa vyslovila presvedčenie, že platná právna úprava v čase podpísania zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 29.06.2004 túto zmluvu jednoznačne kvalifikovala ako spotrebiteľskú. Právne otázky zo spotrebiteľskej zmluvy bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa daná spotrebiteľská zmluva uzavrela je treba riešiť podľa Občianskeho zákonníka. Pôsobnosť ustanovení Občianskeho zákonníka na spotrebiteľskú zmluvu, aj tú, ktorá je uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, dokonca zákon v minulosti úplne jednoznačne vymedzoval v ust. § 3 zákona č. 250/2007 Z. z. (účinný do 31.10.2008) o ochrane spotrebiteľa, ktorý znel „každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ust. Občianskeho zákonníka.“ Občiansky zákonník poskytuje spotrebiteľovi v porovnaní s Obchodným zákonníkom s pohľadu pre danú vec významných právnych skutočností silnejšie právne postavenie a väčší rozsah práv. Preto neboli akékoľvek pochybnosti, ktorý právny predpis bol povinný súd uplatniť pri riešení právnych otázok majúcich význam pre posúdenie v danej veci - bol ním jednoznačne Občiansky zákonník. Na podporu správnosti svojich tvrdení odporkyňa poukázala na viaceré rozhodnutia súdov SR (rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 61Cb 221/2009 zo dňa 28.06.2010, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 1Co/23/2013 zo dňa 17.04.2013, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 20Co/35/2011 zo dňa 13.09.2012, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/38/2012 zo dňa 26.02.2013, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/85/2011 zo dňa 10.01.2012 a uznesenie NS SR sp. zn. 5MCdo 20/2009). V danej veci potreba uplatnenia Občianskeho zákonníka na vzťah odporkyne a navrhovateľa, resp. jeho predchodcu je o to akútnejšia, že navrhovateľ neuplatňuje právo zo zmluvy ale právo zo zrušenej zmluvy (na čo podané odvolanie vôbec nereaguje). Navrhovateľ teda uplatňuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zmluvy od obsahu ktorej jeho právny predchodca odstúpil, čím sa zmluva zrušila od počiatku. Nárok, ktorý sa žiada je nárokom na vrátenie

toho, čo bolo poskytnuté podľa zrušenej zmluvy. Uvedený nárok - právny, jednoznačný, kvalifikovaný ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je čisto nárokom občianskoprávnym o to viac, že odporca v danej veci nebol účastníkom zmluvy o úvere, ale len ručiteľom dlžníkov zo zmluvy o úvere. Ručenie ako akcesorický právny vzťah zrušením samotnej zmluvy zaniklo. Aj odporkyňa bola pri podpise ručiteľského vyhlásenia len spotrebiteľom, podpísala čo jej bolo predložené a vopred pripravené bankou, ktorá konala ako podnikateľ. Ak by v danej veci boli naplnené podmienky na vydanie bezdôvodného obohatenia na strane odporkyne, potom by takýto nárok bol premlčaný uplynutím dvojročnej premlčacej doby - teda už dňa 14.12.2008. V danom prípade ale u osoby odporkyne nie sú naplnené podmienky na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia aj preto, že podľa uzatvorenej zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere nič nedostala. Plnenia podľa týchto zmlúv boli poskytnuté dlžníkovi, nie ručiteľovi. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je daný nanajvýš voči osobe dlžníka, ktorý ale nie je účastníkom tohto konania. Aj v prípade, že by vzťah vzniknutý medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou bolo potrebné posúdiť podľa noriem Obchodného zákonníka, návrhu navrhovateľa by nebolo možné vyhovieť tiež preto, lebo odporkyňa od 14.12.2006, teda od odstúpenia od zmluvy o úvere už nie je ručiteľom dlžníkov v dôsledku zániku jej ručiteľského záväzku. Odporkyňa by bolo možné zaväzovať k plneniu jedine v prípade, ak by bolo osvedčené, že veriteľ jej poskytol plnenie, čo sa však nestalo. V závere podaného vyjadrenia odporkyňa ešte poukázala na skutočnosť, že ručiteľské prehlásenie je podľa jej názoru neplatné aj z dôvodu jeho neurčitosti. Za ďalšie, samotná uzatvorená zmluva neobsahuje vymedzenie podstatných náležitostí tak, ako to má na mysli ust. § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Osobitne je zjavná absencia ročnej percentuálnej miery nákladov na úver či medziúver. Z uvedených dôvodov sa preto poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Napokon, citovaný zákon uvádza, že pohľadávku zo zmluvy spravujúcej sa týmto zákonom môže veriteľ postúpiť len ak to pripúšťa osobitný predpis. Tento osobitný predpis - Občiansky zákonník výslovne nepripúšťa postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. Z uvedeného dôvodu je preto postúpenie pohľadávky z Prvej stavebnej sporiteľne a. s. na navrhovateľa odporujúce zákonu, a teda neplatné. Navrhovateľ preto nie je ani aktívne legitimovaný na podanie návrhu na začatie konania, a ním uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná. V nadväznosti na uvedené odporkyňa poukázala na absenciu predloženia dôkazov v konaní pred súdom prvého stupňa o naplnení podmienky predchádzajúcej písomnej výzvy banky v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 486/2001 Z. z. o bankách, ktorej absencia dokazuje nepreukázanie platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z Prvej stavebnej sporiteľne a. s. na predchodcu navrhovateľa, pričom odporca na postúpenie pohľadávky nedal súhlas.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O.s.p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania tak odvolateľ - navrhovateľ, ako aj v písomnom vyjadrení odporkyňa konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O.s.p. keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný

právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

Odvolaací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nebol naplnený.

Ochrana spotrebiteľa v čase uzatvorenia zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 29.06.2004 bola obsiahnutá v zákone č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Tento právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 23a ods. 1 za typovú zmluvu považoval takú, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Uvedené ustanovenie teda nevyučovalo, aby charakter spotrebiteľskej zmluvy nemohla mať i zmluva o úvere uzatvorená v súlade s ustanoveniami § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny.

Zmluva o mimoriadnom medziúvere č. 2438762 7 03 a stavebnom úvere č. 2438762 2 01 medzi právnym predchodcom navrhovateľa - Prvou stavebnou sporiteľňou, a.s. so sídlom Bajkalská 30, Bratislava ako veriteľom a dlžníčkou F. X., nar. XX.XX.XXXX a Mgr. D. P., nar. XX.XX.XXXX ako spoludlžníčkou a odporkyňou ako ručiteľom, spĺňala všetky znaky typovej zmluvy v zmysle zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do času jej uzavretia dňa 29.06.2004. Išlo o typickú štandardnú formulárovú zmluvu (ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač, spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu, buď podľa vlastnej predstavy naformuluje, alebo zmluvnú vzťah nevznikne), na ktorú zásadne dopadá súdna kontrola v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nič na tom nemení ani tá skutočnosť, že v § 52 Občiansky zákonník v znení účinnom do 31.12.2007 úverovú zmluvu konkrétne neuvádzal. Je totiž nesporné, že na strane dlžníka v danom zmluvnom vzťahu vystupoval spotrebiteľ, definovaný v ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinnom v čase uzavretia zmluvy ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Správne preto prvostupňový súd uzavrel, že v danom prípade ide aj o zmluvu spotrebiteľskú. Za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu. Aj napriek tej skutočnosti, že predmetná zmluva o medziúvere a stavebnom úvere má charakter obchodno-právny, keďže ide o zmluvu uvedenú v § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, teda tzv. „absolútny obchod“, súčasne ide aj o zmluvu, majúcu charakter zmluvy spotrebiteľskej. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy normy obchodného práva (všeobecná úprava), ale aj špeciálna úprava v zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z dôvodu povahy prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení novely vykonanej zák. č. 150/2004 Z. z. zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Je nesporné, že odporkyňa vystupujúca v pozícii ručiteľa nemala možnosť ovplyvniť obsah zmluvy, t. j. aj dojednanie ohľadne ustanovení Obchodného zákonníka, a preto s poukazom na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka okresný súd správne obsah zmluvy vykladal v prospech spotrebiteľa v záujme nezhoršenia jeho zmluvného postavenia vo vzťahu k postaveniu dodávateľa.

V danej veci preto námietka navrhovateľa, že v prejednávanej veci je potrebné aplikovať Obchodný zákonník neobstojí, pretože všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľov platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy a teda platia aj vo vzťahu k úverom, teda absolútnym obchodnoprávnym vzťahom. Keď zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa v zmysle ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa je neprípustné dojednať so spotrebiteľom nevýhodnejšie zmluvné podmienky, ako upravuje Občiansky zákonník a to vrátane dĺžky plynutia času, v ktorom zo strany veriteľa môže dôjsť k vykonaniu jeho subjektívneho práva vo vzťahu k existencii práva dlžníka na vznesenie námietky premlčania a odmietnutie plnenie veriteľa. Keďže otázka premlčania je v Občianskom zákonníku upravená výhodnejšie pre spotrebiteľa oproti jej úprave v Obchodnom zákonníku, na premlčanie správne okresný súd aplikoval ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka na základe námietky premlčania, vznesenej odporkyňou. Odporkyňa ako ručiteľ bola oprávnená voči veriteľovi uplatniť všetky námietky, na ktorých uplatnenie je oprávnený dlžník, teda vzniesť aj námietku premlčania.

Možnosť použitia tak Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka na právny vzťah vzniknutý medzi zmluvnými stranami priamo vyplýva aj zo záverečných ustanovení Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere (č. I. 8 a nasl. spisu). Rovnako v zmysle čl. IV. ods. 2 Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení právny predchodca navrhovateľa mohol odstúpiť od zmluvy buď v zmysle ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka alebo podľa § 367 Obchodného zákonníka (č. I. 16 spisu). Ak samotný právny predchodca navrhovateľa v zmluve a všeobecných obchodných podmienkach umožnil použitie tak Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka, použitie pre spotrebiteľa nevýhodnejšej úpravy pri premlčaní a odstúpení od zmluvy vyplývajúcej z Obchodného zákonníka je neprípustné. Okrem toho ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní a odstúpení od zmluvy nemožno, ako to už bolo skôr konštatované, aplikovať na zmluvu o úvere uzatvorenú síce podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka ale majúcu charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nebolo by totiž logické, aby pri spotrebiteľských zmluvách uzatvorených podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinných v čase uzatvorenia zmluvy sa premlčanie a odstúpenie od zmluvy riadilo Občianskym zákonníkom a v iných spotrebiteľských zmluvách uzatvorených podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, Obchodným zákonníkom. Takýmto prístupom by došlo k znevýhodneniu veľkej skupiny spotrebiteľov v porovnaní so skupinou druhou.

Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd za nedôvodnú odvoláciu námietku navrhovateľa, že na predmetnú (spotrebiteľskú) vec nedopadá právna úprava občianskeho práva, ale právna úprava uvedená v Obchodnom zákonníku. S poukazom na nutnosť aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka aj odvolací súd dospel k záveru, že ak by v danej veci boli naplnené podmienky na vydanie bezdôvodného obohatenia na strane odporkyne, takýto nárok je už premlčaný uplynutím dvojročnej premlčacej doby, a to dňa 14.12.2008.

Záverom odvolací súd uvádza, že s poukazom na zhora uvedené v celom rozsahu zotrváva na svojom skoršom právnom názore vyslovenom v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí č. k. 6Co/617/2013-193 zo dňa 30.05.2014, v zmysle ktorého aj v prípade, že úver je absolútnym obchodom a že naň majú dopadať ustanovenia Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy, v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou zákona o ochrane spotrebiteľa a nepochybne aj ochrannými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ide o vzťah medzi dodávateľom - obchodníkom a spotrebiteľom a ide teda o typický občianskoprávny vzťah. V prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach, a nie podnikateľské právo (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 5MCdo 20/2009). Prípadné použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva na spotrebiteľský právny vzťah, a to aj pokiaľ ide o otázku premlčania, predstavuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

Okresný súd výsledky hodnotenia dôkazov zahrnul do odôvodnenia napadnutého rozsudku a v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. dostatočne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odvolací súd poukazuje na to, že právna úprava neurčuje, ako má súd dôkazy hodnotiť, uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy tak, aby bola súčasne dodržaná právna úprava, formálna logika a aby rozhodnutie, resp. jeho odôvodnenie, vychádzalo a opieralo sa o zistený skutkový stav, čo v danom prípade bolo splnené. Do obsahu práva účastníka občianskeho súdneho konania vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom v zmysle čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdom vykonaných dôkazov, prípadne dožadovať sa ním navrhovaného spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/1997). Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

Pokiaľ sa týka návrhu odvolateľa, aby krajský súd v prípade potvrdenia prvostupňového rozsudku pripustil voči svojmu rozhodnutiu dovolanie, odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 238 ods. 3 O.s.p. zveruje odvolaciemu súdu oprávnenie založiť prípustnosť dovolania proti jeho rozhodnutiu, proti ktorému by inak dovolanie nebolo prípustné. Z požiadaviek na pripustenie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vyplýva, že dovolanie môže byť pripustené len na riešenie právnych otázok, ktoré sú zásadného právneho významu. Možnosť vysloviť prípustnosť dovolania neznamena, že by odvolací súd bol oprávnený pripustiť dovolanie úplne ľubovoľne. Zákon mu toto oprávnenie dáva len výnimočne za predpokladu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Z uvedeného je zrejme, že

pripustiť dovolanie je oprávnením odvolacieho súdu, a nie jeho povinnosťou kedykoľvek, ak o to účastník požiada, pričom musí ísť o riešenie právnej otázky zásadného významu. Odvolací súd pri vyslovení prípustnosti dovolania v odôvodnení rozhodnutia vyloží dôvod prípustnosti dovolania. Táto povinnosť mu však nevplyva z § 157 v spojení s § 211, pokiaľ dovolanie nepripustí. Ak účastník konania návrh na vyslovenie prípustnosti dovolania podá, odvolací súd ho nie je povinný akceptovať (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 94/2014 zo dňa 20.03.2014).

V prejednávacom prípade odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľom uvádzaná dovolacia otázka nie je otázkou zásadného právneho významu, keďže v judikátúre súdov SR už bola riešená (viď. napr. odporkyňou uvádzané rozhodnutia vo vyjadrení). Odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013 v skutkovo a právne obdobnom prípade. Na základe uvedeného odvolací súd návrh navrhovateľa na vyslovenie prípustnosti dovolania nepripustil.

Okresný súd správne rozhodol i o trovách konania, v súvislosti s rozhodovaním o ktorých uplatnil zásadu úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 O.s.p.) a zodpovedajúceho priebehu konania vymedzil jednotlivé úkony právnej služby (vrátane súvisiacich hotových výdavkov), ktoré boli poskytnuté odporkyňi jej právnym zástupcom. Napokon predmetný výrok vrátane jeho odôvodnenia odvolateľ nijako konkrétne ani nespochybňoval.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil .

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 2 O. s. p. v prospech odporkyne, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech. Odvolací súd jej preto priznal náhradu jej trov spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu, úkon á 237,34 Eur v zmysle § 10 ods. 1 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb + 1x režijný paušál 7,04 Eur + 20% DPH. Trovy právneho zastúpenia spolu 294,46 Eur.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.